

Antologija jugoslovanske poezije v angleških prevodih, ki je nedavno izšla v založbi Johna Caldera, spada v sklop povojnih naporov, da bi seznanili angleško javnost z našo poezijo in literaturo sploh. V tem okviru je izšla kot prva zbirka že leta 1954 antologija Prešernove poezije v priredbi W. K. Matthews in Antona Slodnjaka. Sledila ji je leta 1957 antologija slovenske poezije (*The Parnassus of a Small Nation*) pod istim uredništvom. Sedanja zbirka je priredil Janko Lavrin, ki je odločilno sodeloval tudi pri obeh prejšnjih knjigah. Janko Lavrin je napisal tudi uvod k tej novi antologiji, ki pa je žal le splošno informativen in premalo prodira v problematiko in perspektive našega pesniškega ustvarjanja.

Antologija jugoslovanske poezije nudi širok pregled celotne jugoslovanske poezije od začetka tega stoletja pa do današnjih dni. Razdeljena je na slovenski, hrvaški, srbski in makedonski del. Z izjemo makedonskega dela zastopa vsak narod isto število (22) pesnikov in približno isto število pesmi. Pri posameznih pesnikih so prevedene največ po tri pesmi, navadno pa je število pesmi pri posameznih pesnikih manjše. Po tri pesmi imajo v naši antologiji Oton Župančič, Alojz Gradnik, Jože Udovič, Silvije Kranjčević, Vladimir Nazor, Tin Ujevič, Miroslav Krleža, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Jure Kaštelan, Aleksa Santić, Jovan Dučić in Desanka Maksimović.

Kljub temu, da se sedanja antologija v slovenskem delu v znatni meri naslanja na prejšnjo antologijo slovenske poezije (*The Parnassus of a Small Nation*) — približno polovica prevodov je prevzeta iz le-te — ima vendarle določene samostojne koncepte. Predvsem kaže tendenco, da posveti povojni poeziji večjo pozornost kot doslej. Zato izpade v novi antologiji cela vrsta pesnikov iz dobe med obema vojnama, med njimi žal tudi Fran Albreht in Miran Jarc, namesto njih pa nastopijo sedaj prvič v angleškem prevodu Mila Kačič, Peter Levec, Ivan Minatti, Janez Menart, Dane Zajc in Kajetan Kovič. Iz istega razloga ne najdemo pri Mateju Boru več partizanske poezije, temveč odlomke iz njegovega povojnega dela *Šel je popotnik skozi atomski vek*. Znatno bolje je v novi zbirki zastopan tudi Karel Destovnik-Kajuh v prevodih D. Higginsa (*Moj ded; V slovenskih vaseh*), čeprav bi prav pri Kajuhu bilo mogoče storiti še marsikaj. Tudi pri drugih pesnikih, kot so Josip Murn-Aleksandrov, Alojz Gradnik, Jože Udovič in še nekateri najdemo nove prevode.

Medtem ko se je pri slovenskem delu Janko Lavrin lahko vsaj deloma naslanjal na prejšnjo zbirko, je moral pri izboru hrvaških, srbskih in zlasti še makedonskih pesmi orati ledino. Zaradi tega je morda slovenski del še najboljši. Določenim pomanjkljivostim v hrvaškem, srbskem in makedonskem delu bi se dalo laže izogniti, če bi bilo na izbiro več prevedenih tekstov in če bi bilo vsa ta leta malo več storjenega za popularizacijo hrvaške, srbske in makedonske poezije med angleško govorečo javnostjo. Res je, da so posamezne pesmi težko prevedljive, toda prav težki problemi večkrat prevajalca najbolj mikajo, tako da končno le najde zanje zadovoljivo rešitev. To dokazuje v naši zbirki pesem *Veče na školju* Alekse Santića v dovolj dobrem prevodu A. Lenarčiča. Če bi bilo več predhodnega dela, potem ne bi bilo potrebno, da bi se izogibali v tolikšni meri teže prevedljivim tekstom, kot se je to dogajalo v tej antologiji. Posledica tega je tudi dejstvo, da nekateri tudi zelo pomembni pesniki v njej niso zastopani, kot je to npr. s hrvaškim pesnikom Milanom Begovićem in z ustano-

viteljem moderne makedonske poezije Kosto Racinom. Zelo šibko, z eno samo pesmijo, je zastopan Antun G. Matoš, ki bi moral imeti vsaj toliko prevodov kot Milan Rakić. Pri nekaterih pesnikih, kot je to žal primer pri Vladimiru Nazoru, izbor ne samo da ne poda najboljših pesmi, temveč se iz antologije pesniška osebnost avtorja komaj še da spoznati. Pomisleke imam tudi pri daljših pesmih, ki so zastopane samo v odlomkih. Nedvomno je zelo kočljivo vključiti v podobno antologijo daljše pesmi v krajšem odlomku, zlasti če ima isti avtor krajše pesmi, ki bi ga prav tako ustrezno predstavljale. V našem primeru velja to zlasti za pesem *Mojsije* Silvija Kranjčeviča, ki je nedvomno dovolj pomembna, da zasluži prevod; toda samo začetni verzi te pesmi, ki so natisnjeni v antologiji, in to v razmeroma slabem prevodu, bralcu resnično ne nudijo ničesar. So pa seveda tudi številni avtorji, ki so zastopani v dobrem izboru in zadovoljivih prevodih (Dobriša Cesarić, Jure Kaštelan in drugi).

Približno polovico prevodov je priskrbel Janko Lavrin sam. Kljub temu da njegovi prevodi tako po vsebini kot po obliki verno slede originalnemu tekstu, je vendar tudi njihov pesniški izraz v angleščini navadno zadovoljiv in gladek, tako da se uvrščajo nekateri od njih med najboljše v zbirki. Seveda pa pri tako velikem številu Lavrinovih prevodov ne moremo pričakovati vseskozi enakega nivoja. Znatno število prevodov je dala tudi Gloria Komai, ki je sodelovala že pri obeh prejšnjih antologijah. Njeni prevodi so oblikovno zelo izpiljeni, toda prav zaradi tega se pogostoma zelo oddaljijo od originala (Silvije Kranjčevič: *Hristova slika*). Zelo veliko prevodov je prispeval A. Lenarčič, zlasti v srbskem delu. Pri slovenskem delu je uspešno sodeloval Janez Gradišnik, pri makedonskem pa Howard Erskine-Hill, profesor angleške literature na univerzi v Swanseaju, Anglija. Ostali prevajalci so dali le posamezne tekste. Žal je v tej zbirki zastopan samo z enim prevodom Vivian de Sola Pinto, upokojeni profesor angleške literature na univerzi v Nottinghamu, ki je izredno plodno sodeloval pri Prešernovi antologiji, kjer je med drugim prevedel celotni *Sonetni venec*. Pa tudi sicer bi se morda dalo angažirati večji krog prevajalcev, kot to dokazuje decembrska (1962) številka ameriške revije *Atlantic*, ki je bila posvečena Jugoslaviji in kjer je znatno število prevodov iz jugoslovanske poezije (Slavka Janevskega, Desanke Maksimović, Gustava Krkleca in Miroslava Krleža) prispeval Dorian Cooke, prevajalec, ki v naši zbirki ni zastopan.

Kljub navedenim problemom predstavlja sedanja antologija velik korak naprej pri seznanjanju angleško govorečega sveta z našo pesniško ustvarjalnostjo. Določene pomanjkljivosti so pri pionirskem delu, kot je naša zbirka, skoro neogibne, saj se pojavljajo redno tudi pri antologijah, ki niso navezane na prevode. V zbirko je bilo vložene mnogo truda prav na območju, ki je izredno zahtevno in zelo važno. Zato lahko zaključimo, da pozitivni elementi vendarle nadkriljujejo vse tiste problematične točke, ki sicer pridejo na dan zlasti pri kritiki. Po svoji široki zasnovi se s to zbirko komajda lahko primerja karkoli, kar je bilo na tem območju doslej storjenega v Angliji. Zato bo ta zbirka nedvomno ohranila svoje mesto v zgodovini jugoslovansko-angleških kulturnih stikov.

Janez Stanonik

An Anthology of Modern Yugoslav Poetry in English Translations, edited by Janko Lavrin, London — Ljubljana 1962.